

Snižování administrativní zátěže - digitální ekonomika a společnost

Jaké jsou hlavní cíle nového vládního programu Digitální Česko? Proč stát připravuje Národní AI strategii a jaké jsou její cíle? A budeme "Česko: země robotů?" Odpovědi na tyto otázky hledali hosté v rámci pracovní snídaně pořádané **Institutem pro politiku a společnost** ve čtvrtek 24. ledna 2019. Pozvání přijali **Marta Nováková**, ministryně průmyslu a obchodu ČR, **Alexandra Rudyšarová**, náměstkyně Ministerstva průmyslu a **Petr Očko**, náměstek Ministerstva průmyslu. Akci moderoval **Jan Macháček**, předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost.

Vláda schválila svým Usnesením č. 629 ze dne 3. října 2018 program "Digitální Česko", strategický průřezový dokument, který se týká dopadů digitalizace státní správy a hospodářství ČR na společnost. Jde o soubor koncepcí zajišťujících předpoklady dlouhodobé prosperity České republiky v prostředí probíhající digitální revoluce. Proces vzniku a naplňování programu koordinuje Rada vlády pro informační společnost (RVIS). Program Digitální Česko tvoří koncepce Česko v digitální Evropě (ČDE), Informační koncepce ČR (IK ČR) a Koncepce Digitální ekonomika a společnost (DES).

Právě Digitální ekonomika a společnost (DES) je svěřená do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu a navazuje a rozvíjí dřívější Akční plán pro Společnost 4.0. Hlavní cíle dokumentu Digitální Česko mají být rozvedeny do proveditelných úkolů s měřitelnými ukazateli výsledku, jasnými dílčími termíny a zodpovědností gestorů za tyto cíle v tzv. Implementačních plánech k programu Digitální Česko. Priority MPO v rámci digitální ekonomiky jsou především umělá inteligence a její aplikace, z tohoto důvodu začalo MPO v návaznosti na Analýzu umělé inteligence v ČR připravenou expertním týmem pod vedením Úřadu vlády s přípravou Národní strategie umělé inteligence (AI). Tato strategie by měla rozvíjet potenciál AI pro českou ekonomiku a společnost, podporovat koncentraci R&D, podporovat soukromé investice, financování a rozvoj ekosystému AI v průmyslu a službách a další.

Evropská komise přišla s plánem, jak dohnat v AI dosud dominantní Spojené státy a Čínu a stanovila investice a rozvoj umělé inteligence jako jednu z hlavních priorit EU pro následující období 2021-2027. Středobodem plánu je vybudování centrálního hubu a 6 až 12 výzkumných Evropských center excelence v AI financovaných z EU (Horizon). První návrh byl zveřejněn ve Sdělení Umělá inteligence pro Evropu z 25. dubna 2018, na němž se významně podílel i tým komisařky Věry Jourové. Komise následně vydala 7. prosince 2018 podrobnější Koordinovaný plán v AI, kde specifikuje požadavky na národní státy včetně strategie a specializace v AI. O množství a přesné specifikaci těchto center se stále jedná.

Česko má unikátní šanci získat jedno z těchto Evropských center excelence v AI do Prahy, a to díky špičkové světové expertíze na vysokých školách sdružených do platformy Prague.ai (FEL ČVUT, CIIRC, FIT ČVUT, MFF UK). Praha by se tak stala regionálním evropským centrem po boku Londýna, Paříže, nebo Helsinek, či Tallinu. Centrum AI prosazuje např. prezident Macron. Přínos bude nejen prestiž pro Česko, ale i ekonomický v přilákání špičkových expertů z jejichž

výzkumu vyrostou nové firmy s vysokou přidanou hodnotou jako je např. Avast.

Podle Analýzy potenciálu AI v ČR automatizace zasáhne až 51 procent pracovních míst v české ekonomice, což znamená masivní rekvalifikaci až 2,5 milionů českých zaměstnanců. Zároveň ale dává obrovskou příležitost pro modernizaci ekonomiky, zvýšení přidané hodnoty a tím i platů a mezd. Hlavním cílem Národní AI strategie (NAIS) je pomoci zvýšení kompetence ČR v oblasti AI, celkové konkurenceschopnosti ekonomiky ČR a zmírnění negativních dopadů na ekonomiku a společnost.

ČR by se v souladu s připravovanou vládní Inovační strategií 2019 - 2030 měla stát inovačním lídrem i v oblasti AI. NAIS reflektuje vysokou ambici vlády ČR proaktivně reagovat na aktuální trendy a koordinovat všechny aktéry jak ve veřejné, tak i soukromé sféře. Partnery pro MPO jsou akademická sdružení, státní správa i zástupci byznysu. Dynamicky se rozvíjející oblast AI potřebuje především flexibilní strukturu a proces rozhodování v reakci na často rychlé a překotné technologické změny (disrupce). Cílem strategie je proto především stanovit směřování v klíčových oblastech a nastavit funkční strukturu naplňování cílů, monitorování vývoje a proaktivní a včasné přijímání dalších nezbytných kroků. Není cílem a v dynamicky se rozvíjejícím odvětví ani není možné úplně a detailně postihnout veškeré budoucí kroky.

Je také potřeba identifikovat právní, administrativní i faktické bariéry rozvoje AI v ČR a jejich odstranění jako cíle strategie a zároveň identifikovat nástroje a odpovědnost za jejich provedení. Primárním cílem je podpora vybudování robustního základu výzkumu a vývoje v oblasti AI v ČR, a to v návaznosti na stávající i nově připravované formy podpory VVI. Mezi ty patří jak přímá a nepřímá finanční podpora, tak i další nástroje (např. vízová politika, transfer technologií). Problematika AI ale řádově přesahuje oblast výzkumu a vývoje, je proto třeba průběžné monitorování a koordinace přípravy na disruptivní dopady AI na ekonomiku a společnost, především v oblastech vzdělávání, sociální oblasti a regulaci.

Nezbytně nutná je identifikace klíčových oblastí a v jejich rámci cílů, nástrojů a pověření nejvhodnějších subjektů koordinací a odpovědností za jejich naplňování:

1. Podpora a koncentrace R&D v AI
2. Podpora investic, financování a rozvoj AI ekosystému v ČR
3. AI v průmyslu a ve službách, potenciál pro růst ekonomiky, mezd a celková konkurenceschopnost ČR
4. Vzdělávací systém a celoživotní vzdělávání
5. Opatření k řešení dopadů AI na trh práce a sociální systém
6. Právní a společenské aspekty AI, etická pravidla, ochrana spotřebitele a bezpečnostní otázky
7. Mezinárodní spolupráce

Koordinaci bude provádět nový Podvýbor pro AI Výkonného výboru DES, v němž jsou zastoupeni koordinátoři odpovědní za jednotlivé klíčové oblasti. Struktura NAIS je součástí již existující řídicí struktury Digitálního Česka, nedochází k duplicitám a překryvům.

MPO díky Analýze AI v ČR ve velmi krátkém termínu do poloviny letošního roku, stanoveném Evropskou komisí teprve loni v prosinci, vypracuje Národní AI strategii. Její zadání by měla oficiálně posvětit vláda v pondělí 28. ledna 2019.